

Styrelsens verksamhetsberättelse för år 2019

Återigen har ett år gått då kollektivhusfrågan haft medvind. Intresset för bogemenskap är fortsatt mycket stort. Vår bok "Gemenskap och samarbete" har kommit i en ny uppdaterad upplaga och fortsätter att vara en storsäljare. En lång rad nya kollektivhus är på gång och Kollektivhus Nu har fått nya medlemsföreningar under året. Facebooksidan får stadigt nya "gillare". Flera positiva artiklar och andra mediainslag har publicerats om boendegemenskap och föreningen är efterfrågad i utvecklingsprojekt.

Årsmötet 2019

Årsmötet hölls den 9 mars i kollektivhuset Lagnö Bo utanför Trosa och samlade 47 personer från 21 medlemsföreningar. Efter mötet fick deltagarna gå på rundvandring i huset.

Styrelsen

Styrelsen har under året bestått av följande personer, med ansvarsområden:

Namn	Kollektivhus, ort	Ansvar
Ulrika Egerö	Dunderbacken, Stockholm	Ordf, medlems/kontaktlista facebooksidan, utskick till medlemmarna, studiebesök
Mats Holmström	Sjöfarten, Stockholm	Vice ordf., facebooksidan, svara på mejl
Birgitta Nordström	Sockenstugan, Stockholm	Kassör, budgetuppföljning, lista över medlemsbetalningar & stödmedlemmar.
Lotta Ahlén	Majbacken, Göteborg	Startargrupsseminarium
Ann Mari Engel	Tullstugan, Stockholm	Öppet hus
Peter Bylund	Lagnö Bo, Trosa	Resursbanken
Eva Mertel Högberg	Stolplyckan, Linköping	Suppleant

Kerstin Kärnekull har varit adjungerad till styrelsen som redaktör för Bo Tillsammans, ansvar för hemsidan, kontakt med blivande startargrupper och för internationella frågor.

Styrelsen har haft följande sammanträden: 26 januari i Dunderbacken i Stockholm, 9 mars i Lagnö Bo, Trosa, 14 april samt 12 juni i Dunderbacken, Stockholm, 22 september i Majbacken, Göteborg, och 24 november i Stolplyckan, Linköping.

Några beslut har tagits per e-post, men protokollförts på kommande styrelsemöte. Styrelseprotokollen finns tillgängliga på hemsidan. Under hela året har styrelsen också fört diskussioner per e-post.

Föreningens mångåriga tidigare ordförande, kollektivhusforskaren Dick Urban Vestbro, avled i juni. Dick Urbans minne lever kvar genom den starka kollektivhusrörelse han varit med och byggt upp.

Medlemmar, stödmedlemmar

Vid slutet av 2019 hade Kollektivhus NU 68 registrerade medlemmar, lika många som året innan. Av dessa är 45 befintliga kollektivhus och 23 intresseföreningar för bogemenskap (inklusive startargrupper). Fem nya startargrupper har blivit medlemmar under 2019, en glädjande tillströmning.

Bygget av ett nytt kollektivhus i samarbete med föreningen UnderSammaTak i Högsbo i Göteborg har fortsatt och inflyttning sker 31 mars 2020. Första spadtaget togs för ett till kollektivhus i Högsbo i samarbete med Boihop Högsbo och likaså för ett i Stockholm, Kombo. För sju andra nya kollektivhus (två i Göteborg, två i Stockholm, ett i Borgholm, ett i Uppsala och ett i Vaxholm) finns markanvisningar och planering för dessa pågår tillsammans med något kommunalt eller privat bostadsbolag. I Hammenhög utanför Ystad har en grupp köpt en gammal lantmannaskola och bygger nu om det till kollektivhus.

Ett privat bostadsbolag, Sveafastigheter Bostad, planerar tillsammans med tre av våra medlemsföreningar för nya kollektivhus i Uppsala, Stockholm, Tyresö och Vaxholm. Det är första gången sedan 50-talet som ett privat bolag tar egna initiativ till att bygga nya kollektivhus.

Studiecirklar kring att bo kollektivt pågår på flera håll, bland annat i Stockholm och Umeå.

För samtliga föreningar har styrelsen inom sig utsett mentorer som då och då kontaktat sina föreningar. Kontakt har dessutom upprätthållits genom styrelsebesök, genom anordnandet av Öppet hus och genom utskick av olika slag. En lista med alla bogemenskaper och intresseföreningar uppdateras kontinuerligt. Styrelsen har tagit beslut om hur föreningen hanterar personuppgifter med anledning av den nya GDPR-förordningen.

Föreningen hade vid årets slut ca 100 registrerade individuella stödmedlemmar, även om de inte alla betalar stödmedlemsavgift varje år. De får mejlutskick av Bo tillsammans.

Resursbas till stöd för nya och gamla kollektivhus

Dagen efter årsmötet 2019 ordnades, liksom tre gånger tidigare, en idébyttardag för alla medlemsföreningar. Även denna hölls på Lagnö Bo. På idébyttardagen fick deltagarna fritt välja ämnen och frågor att diskutera kring i smågrupper. Ca 20-25 personer deltog i arrangementet.

Det typprogram för kollektivhus som styrelsen med hjälp av Ingela Blomberg från Framtiden och Elin Persson från Kombo färdigställde 2018 har kompletterats med bilagor med exempel på lägenhetsfördelning och storlek på gemensamma ytor från olika befintliga kollektivhus och publicerats på hemsidan.

I september ordnade föreningen ett seminarium för startargrupperna. Seminariet hölls på Majbacken i Göteborg och inleddes med korta föredrag av tre startargrupper samt representanter från Coompanion och Hyresgästföreningen. Därefter fanns möjlighet att i mindre grupper

ställa ytterligare frågor och utbyta erfarenheter. Totalt 20 personer från 12 olika startargrupper deltog.

Styrelsen har tagit kontakt med Coompanion, en organisation som stöder kooperativa föreningar och företag, för att undersöka möjligheten att vidareutveckla och förbättra den kooperativa hyresrätten som upplåtelseform för bogemenskaper.

Kollektivhus NU får ofta frågor från medlemsföreningarna om juridiska, ekonomiska och andra frågor som kräver specialkompetens att besvara. Normalt försöker styrelsen besvara dessa frågor. Om de inte kan svara hänvisar de till någon som har den efterfrågade kompetensen.

Hemsida, elektroniskt nyhetsbrev, Facebook

Hemsidan är föreningens viktigaste ansikte utåt. Att den är viktig framgår av alla de förfrågningar föreningen får om studiebesök och om information. Många använder sidan för att fråga hur man får bostad i bogemenskap. Journalister och studenter använder den för bakgrunds- och kontaktinformation.

Under året har Kerstin Känekull varit webbredaktör, men hela styrelsen kan i princip göra ändringar på hemsidan om det behövs.

På webbplatsen kan man prenumerera på föreningens elektroniska nyhetsbrev, vilket hörsammats av över 800 personer. Under året har prenumeranterna dock inte fått något nyhetsbrev, men däremot mejl med nyhetsbladet *Bo tillsammans*. Även stödmedlemmar får eventuella nyhetsbrev och nyhetsbladet.

Fansidan på facebook har upprätthållit sin aktivitet 2019. Den har ca 1581 gilla-tryckningar och nya kommer varje vecka. Ofta delar styrelsen via sidan information om spännande nyheter som också lagts upp på hemsidan. Föreningen har även en facebookgrupp för erfarenhetsutbyte och diskussioner mellan kollektivhus, startargrupper och andra intresserade som heter Kollektivhusforum. Den gruppen har nu 390 medlemmar. Diskussioner som förts där under året har till exempel handlat om momsbefrielse för matlag, att blanda upplåtelseformer i samma kollektivhus, recept för klimatsmart mat till många, vuxna hemmaboende barns deltagande i matlag, m.m.

Dessutom finns en facebook sida som heter "Vi som vill bo kollektivt när vi är gamla" som startats av en startargrupp. Den har över 5200 medlemmar.

Kontakt med media, publicitet

Styrelsen har en lista över journalister med intresse för bostadsfrågor. Den fylls på kontinuerligt. Den har bl.a. använts för att sända ut *Bo tillsammans*".

Under året har det varit många positiva artiklar och andra medieinslag om bogemenskap. Bland annat har flera lokaltidningar uppmärksammat befintliga och planerade kollektivhus, Svenska Dagbladet har skrivit om hur det är att vara barn i Kupan i Älvsjö, radioprogrammet Plånboken har berättat om den blivande bygg- och bogemenskaper Baskedal och HSBs tidning Uppdraget har skrivit om Blomstret i Gävle. Länkar till flera av dessa har lagts ut på hemsidan.

Bo tillsammans

Nyhetsbladet *Bo tillsammans* har under året haft Kerstin Kärnekull som stående redaktör, med Anna Jalakas som medredaktör. Nyhetsbladet har under året kommit ut med fyra nummer. Ann Norrby har skött layout. Bladet har sänts ut till medlemsföreningar, stödmedlemmar, prenumreranterna på det elektroniska nyhetsbrevet samt journalister. Medlemsföreningarna uppmanas att sprida bladet till sina medlemmar, men det är inte känt i vilken utsträckning så skett.

Öppet hus

I september eller oktober hade 15 kollektivhus öppet hus med många besökare. Plats och tider för de öppna husen annonserades på föreningens hemsida och facebook sida, och många hus fick också in arrangemanget i kalendrier i lokala tidningar. I Stockholm valde flera hus att ansluta sitt öppna hus till arrangemanget Open House Stockholm, vilket resulterade i ett stort antal besökare.

Studiecirklar och kurser

Många startargrupper har haft studiecirklar om att bygga och bo i kollektivhus, ofta med boken *Gemenskap och samarbete* som kurslitteratur.

Seminarier och möten om kollektivhus

Flera olika föreläsningar, seminarier och liknande om kollektivhus och bogemenskaper har hållits runt om i landet där någon från föreningen deltagit.

Påverkan på beslutsfattare

Många av våra medlemsföreningar som arbetar för nya kollektivhus runt om i landet haft kontakter med kommunpolitiker och bostadsbolag.

Samarbete med Föreningen för byggemenskaper

Årsmötet 2019 beslutade att startargrupper kan bli anslutna till både Föreningen för byggemenskaper och Kollektivhus Nu för en medlemsavgift från och med 2019. Hittills har ett par föreningar valt ett sådant dubbelt medlemskap.

Förmedling av lägenheter i kollektivhus

Styrelsen har en facebookgrupp för att söka, sälja eller informera om lediga lägenheter i kollektivhus. Den har över 1800 medlemmar och har haft många annonser under året. Man kan också annonsera på Kollektivhus NU:s hemsida.

Framställning och försäljning av publikationer

Den tidigare upplagan av föreningens bok ”Gemenskap och samarbete – i kollektivhus och bogemenskap” sålde slut under våren och en ny reviderad trycktes i början av hösten. Elsa Grip, Ingrid Sillén och Kerstin Kärnekull var redaktörer för den nya upplagan. Ett exemplar skickades till varje medlemsförening och många böcker såldes redan under hösten.

Enstaka exemplar av boken från Stockholmskonferensen 2010, *Living together*, har sålts under året. Boken har också använts som gåva i PR-syfte.

Deltagande i internationella och svenska konferenser, studiebesök mm

Föreningens erfarenheter och kompetens är fortsatt efterfrågad från såväl Sverige som andra länder. Svenska kollektivhus har presenterats vid konferenser i Madrid och Porto.

I september ordnades en stor konferens i Göteborg på temat socialt byggande och modernt självbyggeri. Arrangörer var bland annat Chalmers, Boverket och Föreningen för byggemenskaper. Kollektivhus Nu och flera personer knutna till föreningen höll föredrag.

Under året har många kollektivhus tagit emot många studiebesök, till exempel från Japan, Sydkorea, Tyskland, England, Spanien, Nya Zeeland, Australien, Belgien och Nederländerna, samt svenska forskare, studenter och bostadsbolag. Vi beräknar att det totalt varit minst 50-60 sådana studiebesök. Ett resultat blev en artikel i New York Times.

Forskning om kollektivt boende

Föreningen har fortsatt att samla forskningsrapporter och uppsatser om kollektivt boende. Dessa har arkiverats elektroniskt och ofta omnämnts i *Bo tillsammans* och lagts ut på hemsidan.

Ett treårigt forskningsprojekt inriktat på "Kollektivboende som en hållbar social, ekologisk och ekonomisk lösning" med professor Håkan Thörn, Göteborgs universitet, som huvudansvarig startade under 2015 och avslutades 2018. Projektet bedrivs tillsammans med forskare från Chalmers. Projektet är dokumenterat i en engelskspråkig rapport som kan laddas ned gratis. En svensk kommer hösten 2020.

Vinnova beslutade hösten 2018 om ett stort anslag till projektet Elastiska Hem, Kod Arkitekter leder arbetet tillsammans med 21 olika parter: Arkitekter, kommuner, brukare, byggbolag, akademi, fastighetsägare, med flera. Kollektivhus Nu är med som en i gänget. Tre olika modeller för delning och samarbete ska testas i ett kvarter, i ett område och inom ett helt bostadsföretag. Erfarenheter från kollektivhus och byggemenskaper förmedlas till projektet via Kerstin Kärnekull

Vinnova har också givit ett stort anslag till Föreningen för Byggemenskaper för projektet "Diversity". Målet är att förbättra förutsättningarna för byggemenskaper genom utveckling av policy, tjänster och verktyg, främst riktade till byggrupper och kommuner. 19 parter samverkar inklusive Boverket. Kerstin Kärnekull är en av experterna och en kontakt mot kollektivhus och byggemenskaper.

Boverket stöder flera projekt med inriktning på kollektivt boende, bland annat en forskargrupp från Lund med projektet "Hållbart boende och gemenskap: Ett steg mot integration och minskad klimatpåverkan" (Erik Johansson, Ivette Aroyo m fl). Forskarna deltog i årsmötet i Lagnö Bo och följer nu bland annat SällBo i Helsingborg. Ett annat är "The Colive Enabler" inriktat på co-living.

I början av januari 2019 hämtade ArkDes, Sveriges nationella centrum för arkitektur och design, Dick Urban Vestbros arkiv med kollektivhusmaterial från 1920-talet och framåt. Styrelsen är mycket glada över att materialet bevaras och tillgängliggörs på ArkDes.

Föreningens ekonomi

Årets resultat blev bättre än väntat. Kostnaderna för nytryck av vår bok, Gemenskap och samarbete, blev högre än beräknat men den har redan gett mer inkomster än vi räknade med. För övrigt har ekonomin präglats av intäkterna för projektet Elastiska hem. Projektet ska gå jämnt ihop i slutändan så överskottet därifrån är bara tillfälligt.

Årets resultat är plus 18 606 kr, om vi bortser från Elastiska hem är det minus 8 191 kr, vilket ändå är mindre än beräknat. Vi har ju då även ett ordentligt lager med böcker att sälja av efterhand. Vid årets slut fanns det 94 754 kr på Plusgirokontot (av dessa är 26 797 kr öronmärkta för Elastiska hem).

Uppfyllelse av verksamhetsplanen

Styrelsen anser sig ha uppfyllt i stort sett alla punkter i verksamhetsplanen, fränsett

- att resursdatabasen inte gjorts tillgänglig,
- att kontakterna med forskare inom Sverige och politiker inte varit så intensiv som vi önskat
- att fakta som visar på den samhällsekonomiska vinsten med kollektivhus inte sammanställts
- att renoveringsprocesser i kollektivhus från 50- och 80-talet inte studerats
- att något arbete för att uppmuntra kommuner att ge bogemenskaper kommunal borgen inte bedrivits.

Slutord

Styrelsen har under året haft gott samarbete med stimulerande diskussioner och aktivt deltagande i mötena. Flera av mötena har förlagts till kollektivhus som styrelsen inte besökt förut, vilket gett förbättrade kontakter med medlemsföreningarna. Nya och befintliga kollektivhus har uppmärksammats mycket i medier. Föreningen har haft en viktig roll i att sprida kollektivhusidén. Mycket återstår dock att göra för att påverka beslutsfattare mot större valfrihet på bostadsmarknaden.